

עפ"ג 14804/07/19 - ויליאם סלאמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

07 באוקטובר 2019

עפ"ג 14804-07-19 סלאמה (אסיר) נ' מדינת ישראל

בפני כב' ס. הנשיאה, השופט אליהו ביתן

כב' השופט יעקב פרסקי

כב' השופט יובל ליבדרו

המערער:

ויליאם סלאמה (אסיר)

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

פסק דין

המערער הורשע על פי הודאתו בשורה של עבירות רכוש - פריצה לבנין שאינו דירה וביצוע גניבה, גניבה, התפרצות לבית מגורים, פריצה לרכב, והחזקת נכס חשוד כגנוב - ובעבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית, הפרעת שוטר במלוי תפקידו, חבלה במזיד ברכב, נהיגה בשכרות ונהיגה ללא רישיון נהיגה.

בהמלצת שירות המבחן, המערער שולב בטיפול במסגרת קהילת "מלכישוע", שהה שם כשנה וסיים את התהליך בהצלחה.

התביעה טענה שיש לראות בעבירות שהמערער הורשע בהן כעבירות שנעברו במסגרת שלושה אירועים שונים, שלכל אחד מהם יש לקבוע מתחם עונש הולם בפני עצמו, כמפורט להלן- ביחס לעבירות הפריצה לרכב, חבלה ברכב, החזקת רכוש גנוב, והחזקת סמים לצריכה עצמית - שנעברו בסוף שנת 2014 - 8 עד 16 חודשי מאסר בפועל; ביחס לשתי עבירות התעבורה, שנעברו בחודש מאי 2016, מספר חודשי מאסר בפועל; וביחס לעבירות ההתפרצות לבנין והגניבה, שנעברו בסוף שנת 2016 ותחילת שנת 2017, 36 עד 52 חודשי מאסר בפועל. וביקשה להטיל על המערער כ-5 שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ההגנה ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע משליחת המערער למאסר.

בית המשפט ציין את חומרת מעשי המערער ואמר, כי הגם שהוא אינו מרחיב את הדיון בשאלת מתחמי העונש ההולם במקרה זה, הרי שטענות התביעה בנושא מתחמי העונש ההולם מקובלות עליו. בית המשפט בחן את מעשי המערער ואת נסיבות חייו וקבע שהעבירות בוצעו על רקע התמכרותו רבת השנים של המערער לסמים. בית המשפט תיאר את ההליך הטיפולי המשמעותי שהמערער עבר במסגרת טיפולית סגורה, את הצלחת המערער בטיפול ובתהליך הגמילה, ואת השינוי החיובי שחל במערער, ובסופו של דבר העדיף את המסלול השיקומי, קבע למערער מבחן למשך שנה, חייב אותו בביצוע של"צ ובקנס, והאריך את המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו.

חלפו מספר חודשים והמערער נעצר בחשד לביצוע עבירות סחר בסמים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. בעקבות

זאת שירות המבחן ביקש להפקיע את צווי המבחן והשל"צ של המערער.

התביעה חזרה על טיעוניה המקוריים לעונש ועל מתחמי העונש ההולם שיש לדעתה לקבוע כאן, וביקשה להטיל על המערער 5 שנות מאסר בפועל וענישה נלווית.

ההגנה ביקשה להתחשב במאמצי המערער להשתקם, בתקופה הארוכה שהוא שהה במסגרת טיפולית תובענית, בתקופת המעצר המשמעותית שלו בתיק זה, ובכך שבכל התקופה מאז שחרורו ממעצר הוא לא הסתבך בעבירות נוספות, וביקשה להטיל על המערער עונש בחריגה ממתחם העונש ההולם, ולהסתפק בהטלת מאסר קצר, לתקופה שלא מעבר לשנה, ולהפעיל את המאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

בית המשפט ציין כי הוא מצטרף לקביעת המותב הקודם שקיבל את טענות התביעה בענין מתחמי העונש ההולם, וקבע, כי מתחם העונש ההולם על כל העבירות בהן הורשע המערער נע בין 60 ל- 77 חודשי מאסר בפועל. באשר לעונש הראוי למערער, בית המשפט ציין את הצורך להגן על הציבור מפני מי שחוזר ומבצע עבירות, וציין את ההזדמנות שניתנה למערער אשר לא נוצלה על ידו, ובסופו של דבר קבע כי בהתחשב בתקופה הארוכה שהמערער שהה בקהילה טיפולית הוא איננו ממצה אתו את הדין והטיל על המערער 60 חודשי מאסר בפועל והפעלת 6 חודשי מאסר על תנאי מת.פ. 11146-04-16, במצטבר, לצד מאסרים על תנאי, 3 שנות פסילת רישיון נהיגה בפועל, פסילת רישיון נהיגה על תנאי, וקביעה כי "ההפקדות שהופקדו בתיקים בהם נדון יחשבו כקנס".

מכאן הערעור.

ב"כ המערער טוענת כי מתחם העונש ההולם שבית המשפט קבע, שגוי; עונש המאסר שהוטל על המערער חמור; היה מקום לקבוע את עונשו של המערער בסטיה ממתחם העונש ההולם ולהפעיל את המאסר על תנאי בחופף למאסר שהוטל בתיק זה.

התביעה סומכת את ידיה על גזר הדין של בית המשפט קמא וטוענת כי בסופו של דבר העונש שהוטל על המערער הולם את חומרת מעשיו.

לאחר שעיינו בכל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים, באנו למסקנה שדין הערעור להתקבל.

קביעת מתחם העונש ההולם

קביעת מתחם העונש ההולם הוא שלב מרכזי בתהליך הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. התייחסות למרכיבים הרלוונטים לו תוך העלאתם על הכתב, מסייעת בהגדרת חומרת המעשים בנסיבותיהם ומידת אשמו של הנאשם. לא לחינם קבועה בסעיף 40יד לחוק העונשין חובת הנמקת קביעת מתחם העונש ההולם על מרכיביו.

במקרה זה, בגלגול הראשון של התיק, ועל רקע התוצאה אליה הגיע, בית המשפט לא העמיק בשאלת מתחם העונש ההולם והסתפק בקביעה כללית שטענות התביעה בנושא מקובלות עליו. בגלגול השני, המותב האחר שישב בדין, לא דן בסוגיות הנוגעות למתחם העונש ההולם, כולל שאלת ריבוי העבירות וקביעת מתחמים נפרדים לכל קבוצת עבירות, והסתפק בקביעה כי דברי המותב הקודם, שטיפל בתיק בגלגולו הראשון, לפיהם הוא מקבל את טענות התביעה בענין מתחמי העונש ההולם, מקובלים עליו. כך יצא שהלכה למעשה אין בגזר הדין דיון ענייני בסוגיות הנוגעות למתחמי העונש

ההולם במקרה זה.

בהנחה שבית המשפט אימץ את חלוקת העבירות שביצע המערער למספר אירועים, כמוצע על ידי התביעה, וקיבל את מתחמי העונש ההולם שנטענו על ידי התביעה לכל אחד מהאירועים, הרי שבמקרה כזה לא היה מקום לקבוע "מתחם עונש הולם בגין כל העבירות בהן הורשע הנאשם".

סעיף 40 יג' בחוק העונשין קובע שבמקרה של ריבוי עבירות יש אחת משתי אפשרויות, או שבית המשפט קובע שכל העבירות מהוות אירוע אחד, ואז עליו לקבוע מתחם עונש הולם אחד לאירוע כולו, או שבית המשפט קובע שהעבירות מהוות כמה אירועים, ואז עליו לקבוע מתחמי עונש הולם לכל אחד מהאירועים. במקרה כזה, ניתן לקבוע עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים. מכל מקום, לא ניתן לקבוע שהעבירות מהוות מספר אירועים וגם לקבוע מתחם עונש הולם לכל העבירות.

בסופו של דבר בית המשפט קבע מתחם עונש הולם "כולל" של 60 עד 77 חודשי מאסר. מתחם זה גבוה, בשני קצותיו, מהמנה המתקבלת מסכימת שלושת המתחמים שנטענו על ידי התביעה, ובאופן כללי הוא חמור יותר מזה שהתביעה ביקשה.

נקודת המוצא לקביעת עונש כולל לכמה עבירות מהוות אירועים נפרדים, אינה סך תקופות המאסר של תחומי מתחמי העונש ההולם השונים. קביעת העונש היא מלאכת שקלול מידתי של העבירות, טיבן, מספרן, תדירותן, הזיקה ביניהן, ושמירה על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש ומידתו.

במקרה זה נראה לנו שהעונש שהוטל על המערער הושפע ממתחם העונש ההולם הגבוה שבית המשפט קבע, ושהעונש בכללו חמור מהראוי למעשי המערער בנסיבותיהם ולמידת אשמו של המערער.

בחינת ענייננו, תוך התחשבות בטיב העבירות (מבלי להקל ראש במעשי המערער, רוב עבירות הרכוש שביצע הן "עבירות של נרקומנים": פריצה לגני ילדים וגניבת קופות צדקה, חומרי ניקוי, קפה ותה, וכיוב'; פריצה למחסן בבנין וגניבת מזוודה, כד נחושת ורובה מעץ; גניבת גנרטור ומכירתו המיידית; התפרצות ליחידת דיור וגניבת מוצרים ביתיים; התפרצות לכלי רכב וגניבת מערכות רדיו ורמקולים; והחזקת אופניים חשודים כגנובים); בעובדה שרוב הרכוש הגנוב הוחזר לבעליו; במועדי ביצוע העבירות - רוב העבירות הן מהשנים 2014-2015; בכך שהמערער שהה במעצר תקופה של כשמונה חודשים; בכך שבית המשפט קבע שהמערער ביצע את העבירות בהשפעת התמכרותו לסמים; בתהליך השיקומי המוסדי הארוך שהמערער עבר; ובהתחשב בנסיבות חייו של המערער ובשאיפתו להשתקם;

מביאה אותנו לקבל את הערעור ולהטיל על המערער את העונשים הבאים, תחת העונשים שנקבעו לו בבית המשפט קמא -

24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופות מעצרו בתיקים השונים עליהם נשפט.

הפעלת מאסר על תנאי מת.פ. 11146-04-16 המערער ישא את תקופות המאסר במצטבר ובחופף ובסך הכל 26 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופות מעצרו.

6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר שלא יעבור עבירת רכוש שהיא פשע.

12 חודשי פסילת רישיון נהיגה. מנינים מיום שחרור המערער מהמאסר, בכפוף להפקדת רישיון הנהיגה.

מטרת ההפקדה הכספית במסגרת תנאי שחרור בערובה היא להבטיח עמידה בתנאי השחרור. בהעדר הסכמה, אין מקום לקבוע שסכום כסף שהופקד במסגרת זו יחשב כקנס. אנו מבטלים את הוראת בית המשפט קמא בענין זה.

ניתן והודע היום ח' תשרי תש"פ,
07/10/2019 במעמד הנוכחים.
אליהו ביתן, סגן נשיאה

יעקב פרסקי, שופט

יובל ליבדרו, שופט